

HADRIANVS CAR

DINALIS SANCTI CHRISO

GONI CAROLO PRINCI

PI HISPANIARVM,

SALVTEM.

CONSYDERANTI mihi
in hoc meo secessu, Princeps
maxime, genus latine loque
di, quod circa magni Cicero
nis tempora politum, niti
dum, candidū, naturali qua
dam copia, felicitatēq; proue
nit: nihil admirabilius uideť,
quàm eos autores, uiros illos

quidem omni bonarum literarum, artiumq; genere eru
ditos, uno propemodum modo, unāq; , natia, germa
nāq; lingua locutos esse: Priores, posterosq; ita longe ab
illo candore abesse, ut non idem Latinus sermo, sed aut
a omnino

2 HADRIANI CARD. AD CAROLVM PRAEFATIO.

omnino dissimilis, alius uic, aut prorsus mutatus esse uideatur, ut iure dicat Quintilianus: Dicendi mutauimus genus, & post pauca, Quid multis: totus prope mutatus est sermo. Festus uero Pompeius: Latine inquit, loqui, à Latio dictū est: quæ locutio adeo est uersa, ut uix ulla pars eius maneat innoxia. Cum autem mihi tantū nunc ocij sit, quantum antea negocij esse solebat, & quod deo acceptum refero, ab omni Reipublicæ cura uacem, quæ res maxime literis deditum animum iam inde à puero, uarijs officijs, aut potius laboribus, erumnisq; disiunxerat, latini sermonis non uulgares, aut circumforaneos locos, sed intimo eorum, quos dixi, autorum sacrario abditos, & uetustate obrutos eruere, & in lucem proferre curauit: tibiq; inscripsi, quem naturæ uis, patrius, auitusq; splendor, & ineuntis feruor adolescentiæ, ut alijs animi, corporisq; dotibus, ita literis quoq; ad spem summam, culmenq; & fastigium maximarum rerum excitat, & adducit. Erat in animo profequi cœptū iam pridem opus, sacros ueteris instrumenti libros ex Hebræo ad uerbum in latinum sermonem uertendi. Sed cum me procella temporis in Tridentinas rupes, quo Iudæi ob Simonis cædem ne aspirare quidem audent, detruferit, atq; animus, inquit, nihil agere non posset, hæc sum aggressus: quæ si grauitate, aut magnitudine paria non fuerint, utilitate quidem, ut arbitror, & splendore tuo non minora reddentur, sed ratio, & quædam operis similitudo exigere uisa est, ut commentarium alium, quem de sermone latino nuper ædideram, ijs quæ postea de modis latine loquendi collegi, quasi cuiusdā præfaciunculæ loco præponerem, Is autē erat eiusmodi.